

PROMOCJA/ **INFORMACJA****MAPY ROWEROWE****Przegląd ogólny**

Mapy rowerowe są niezbywalnym elementem promocji korzystania z rowerów. Mapa rowerowa jest czymś więcej niż obrazem lokalnej sieci udogodnień rowerowych. Podaje ona również informacje na temat zalecanych dróg i sposobów poruszania się, informuje o jakości dróg, skali natężenia ruchu kołowego, parkingach rowerowych czy dostępności różnych obiektów dla rowerzystów. Wysokiej jakości mapa rowerowa podaje także informacje na temat zagadnień istotnych dla osób korzystających z rowerów takich jak jazda po mieście lub znakowanie szlaków i dróg rowerowych. Służy ona także jako konkretny przejaw wspierania jeżdżenia rowerem przez władze miasta.

Podstawy i cele tworzenia map rowerowych*Definicja*

Mapa rowerowa przedstawia obraz lokalnej sieci udogodnień rowerowych. Podaje ona również zalecenia wyboru odpowiedniej trasy przejazdu, informuje o jakości dróg, natężeniu ruchu, udogodnieniach do parkowania rowerów oraz dostępu poszczególnych obiektów dla rowerzystów. Wysokiej jakości mapa rowerowa podaje również informacje na temat różnych tematów „rowerowych” takich jak bezpieczna jazda rowerem po mieście lub znakowanie dróg i tras rowerowych.

Funkcja /cel

Mapa rowerowa jest najlepszym sposobem promocji korzystania z rowerów, pozyskiwania najlepszej wiedzy na temat lokalnych warunków korzystania z rowerów, oraz wyrażania zaangażowania władz miasta na rzecz rozwoju ruchu rowerowego. Wszystkie grupy rowerzystów, cykliści rekreacyjni, regularni, niedoświadczeni lub doświadczeni ale także osoby nie korzystające z roweru (potencjalni cykliści) korzystają z dobrze opracowanej mapy rowerowej. Mapy informują o najlepszej i najwygodniejszej drodze bezpiecznego, szybkiego dotarcia do zamierzonego celu, może ona także służyć do podania informacji o innych zagadnieniach wiążących się z rozwojem ruchu rowerowego.

Uboczną korzyścią z tworzenia mapy rowerowej jest to, że informacje na temat jej tworzenia w lokalnej prasie i zaangażowanie lokalnej społeczności poprzez uczestnictwo w warsztatach pomaga w tworzeniu klimatu zainteresowania realizacją tego zadania i uświadomienia ważności ruchu rowerowego.

Zakres

Mapa rowerowa jest pomocna w promowaniu korzystania z roweru przez mieszkańców początkujących, aspirujących i zaawansowanych miast rowerowych.

Adresaci mapy

Adresatami mapy winny być osoby już korzystające lub potencjalnie korzystające z roweru na danym obszarze. Podczas gdy mapa rowerowa miasta na pewno będzie również użyteczna dla turystów i odwiedzających, jej celem powinno być udzielenie wsparcia miejscowej ludności przy wynajdywaniu najlepszych dróg docierania do celów, do których w innym przypadku dojeżdżali by samochodem.

Wdrażanie

Partnerstwa

Jeśli problemem jest znalezienie źródeł finansowania, sposobem jego rozwiązania może być wsparcie partnerów. W zamian za udostępnienie miejsca do umieszczenia reklam sklepów rowerowych lub producentów rowerów można szukać wsparcia z ich strony.

Wartościowym partnerem może być zarząd lokalnego operatora transportu publicznego. Komunikacja rowerowa i transport publiczny to naturalni partnerzy. Wspólna promocja może obejmować informowanie o możliwościach i zasadach przewożenia rowerów w pojazdach transportu publicznego, możliwościach parkowania na stacjach i przystankach oraz na temat powiązań typu bike+ride.

Lokalne organizacje rowerowe będą miały do odegrania trudną do przecenienia rolę w tworzeniu takiej mapy, zarówno przy identyfikowaniu przebiegu tras (patrz "identyfikacja tras przebiegu dróg rowerowych" poniżej) jak również przy podawaniu ogólnych sugestii na temat sposobów korzystania z rowerów i innych informacji.

Należy również zwrócić się do wydawców istniejących map rowerowych miasta i zachęcić ich do wprowadzania informacji rowerowych na „standardowych” planach miasta.

Identyfikacja tras przebiegu dróg rowerowych

W momencie przystępowania do tworzenia pierwszej mapy rowerowej miasta nie ma potrzeby posiadania w pełni rozwiniętej sieci dróg rowerowych. Trasy zaznaczane na waszej mapie rowerowej nie muszą koniecznie być oficjalnie uznanymi drogami dla rowerów; mogą to być również ulice uspokojonego ruchu lub inne drogi, na których można bezpiecznie i wygodnie korzystać z roweru.

Zbieranie danych potrzebnych do opracowania waszej pierwszej mapy rowerowej może stanowić poważne wyzwanie, ale osoby, które już regularnie jeżdżą rowerem w waszym mieście mogą pełnić rolę ekspertów ustalania najbezpieczniejszych i najbardziej wygodnych tras przejazdu. Warto wykorzystać ich wiedzę i doświadczenie (Cykliści z reguły bardzo lubią dzielić się informacjami na temat szczegółów przebiegu tras, które stanowią ulubione drogi ich przejazdów!)

Na przykład, w roku 2007, miasto Boston (USA) opracowało swoją pierwszą mapę rowerową. Jako że w tym czasie miasto nie miało jakichkolwiek dróg rowerowych, mapa została oparta o subiektywne rekomendacje praktykujących rowerzystów. Poza zorganizowaniem spotkania z grupami mieszkańców poszczególnych dzielnic, Dyrektor Programu Rowerowego opracował mapę dostępną on-line i zaprosił lokalnych rowerzystów do zaznaczania na niej ulubionych tras przejazdu a także do opisywania i wyjaśniania ich przebiegu. Chociaż udział ruchu rowerowego w strukturze modalnej w Bostonie wynosił około 1%, uzyskano ponad 500 wejść on-line a pozyskane dane posłużyły do opracowania pierwszej mapy rowerowej miasta. Dla uzyskania większej liczby szczegółów prosimy skontaktować się z Nicole Freedman: Nicole.Freedman.bra@CityofBoston.gov.

Treść mapy

Mapa rowerowa powinna zawierać co najmniej następujące informacje:

- Wolne od ruchu samochodów drogi rowerowe i pasy dla ruchu rowerowego na jezdniach (jeśli w waszym mieście są takie) oraz przyjazne dla ruchu rowerowego drogi (ulice), idealnie wraz z informacjami na temat jakości nawierzchni, skali natężenia ruchu i miejsc, których raczej należy unikać
- Ulice jednokierunkowe (wraz z informacją, czy można tam jechać rowerem „pod prąd”)
- Udogodnienia do parkowania rowerów
- Powszechnie stosowane oznaczenia
- Często odwiedzane cele podróży (miejsca zakupów, szkoły, biblioteki etc.)
- Użyteczne kontakty (np. lokalne kluby rowerowe, organizacje rowerowe etc.)

Zakres informacji mapy rowerowej nie musi ograniczać się do przedstawienia lokalnej sieci udogodnień rowerowych, ale powinien służyć również jako źródło informacji i ukierunkowania wyboraźni. Dodatkowe informacje mogą obejmować:

- Korzyści z korzystania z roweru
- Wskazówki na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego (np. czarne punkty, sposoby przejeżdżania przez tory tramwajowe etc.)
- Informacje na temat wyposażenia rowerów i osób korzystających z roweru (np. kasku, świateł, odzieży chroniącej przed deszczem)
- Sugestie na temat napraw i konserwacji roweru (np. listę sprawdzianową)
- Sugestie na temat sposobów ochrony rowerów przed kradzieżą
- Kursy szkolenia w jeźdźeniu rowerem
- Informacje o udogodnieniach dla cyklistów przy węzłach przesiadkowych komunikacji publicznej
- Przewóz rowerów środkami transportu publicznego
- Punkty wynajmu rowerów publicznych (jeśli miasto dysponuje systemem rowerów publicznych) lub wypożyczalnie rowerów
- Sklepy rowerowe
- Ogłoszenia o imprezach rowerowych (częściowo zależy to od tego, jak często zamierzacie uaktualniać i wydawać kolejne edycje waszej mapy)
- Sugestie przebiegu tras wycieczek rowerowych
- Informacje na temat rowerów wspomaganych elektrycznie (pedeleków).

Zasady opracowywania projektu graficznego mapy

Im większy jest udział ruchu rowerowego w mieście i im więcej wagi przywiązujemy do korzystania z rowerów, tym większe będą oczekiwania dotyczące treści, jakości przygotowania, projektu graficznego, formatu, jakości druku i dystrybucji mapy.

Skala: Czytelność stanowi kluczowy czynnik: można ją osiągnąć stosując odpowiednią skalę (w zależności od wielkości miasta i rozległości sieci rowerowej, zwykle od 1:15,000 do 25,000; mapy regionalne są zwykle publikowane w skali od 1:25,000 do 150,000), kontrast i kolory. Mapa rowerowa powinna zawsze zawierać legendę.

Porównywalność i użyteczność: Jako podkład mapy należy stosować oficjalną mapę miasta, dostępną w biurze informacji geodezyjnej (lub analogicznej instytucji). Format mapy (składanej, wydanej w formie książkowej lub innej) powinien być dobrany tak, by była ona maksymalnie prosta w użyciu w czasie przejazdu. Materiał powinien być możliwie trwały a nawet zdolny do przetrzymania wietrznej pogody, a nawet, do pewnego stopnia, również deszczu.

Druk: zaleca się stosowanie druku czterokolorowego.

Aktualizacja: mapa rowerowa powinna być regularnie uaktualniana (najlepiej co roku).

Wersja kieszonkowa: mniejsza, składana wersja kieszonkowa zawierająca główne informacje może być dobrym uzupełnieniem obszernej, wyczerpującej publikacji lub też, w przypadku ograniczonych funduszy, służyć jako jej tymczasowy substytut.

Koszt: Zależy on od wybranego materiału, jakości druku, rozmiarów, sposobu składania, zakresu podawanych informacji a także liczby egzemplarzy. Sponsorowanie jest jednym z możliwych sposobów pokrycia części lub całości ponoszonych kosztów.

Dystrybucja

Tam, gdzie świadomość rowerowa jest niska, kluczowym celem działań powinno być dostarczenie mapy do możliwie wielu rąk, warto podjąć każdy wysiłek by usunąć bariery procesu dystrybucji mapy.

Plan dystrybucji mapy należy starannie opracować na samym początku, z góry ustalając czy będą one rozprowadzane odpłatnie czy za darmo. Podczas gdy sprzedaż map może wydawać się dobrym sposobem odzyskiwania części kosztów produkcji, zmniejsza to liczbę punktów dystrybucji i tworzy dodatkowe koszty administracyjne. Miasta początkujące i aspirujące powinny rozdawać swoje mapy rowerowe za darmo.

Mapy rowerowe winny być udostępniane:

- We wszystkich lokalnych księgarniach i bibliotekach
- W ośrodkach życia społecznego, domach kultury, centrach rekreacji i fitnessu
- Na stacjach i przystankach kolei, autobusów, tramwajów i metra
- Przy wejściach do wszystkich istotnych dla mieszkańców wydziałów i biur samorządów lokalnych
- W centrach informacji turystycznej
- W szkołach, na uczelniach, w uniwersytetach i w innych instytucjach edukacyjnych
- W lokalnych placówkach handlu detalicznego prowadzących sprzedaż rowerów i wyposażenia oraz przy wypożyczalniach rowerów
- w czasie wszystkich lokalnych imprez (bez względu na to, czy mają one związek z ruchem rowerowym czy nie)

Informacja na temat mapy powinna być udostępniona również na stronie internetowej lokalnych władz samorządowych.

Mapy rowerowe mogą również być rozdawane przez urzędy meldunkowe zajmujące się obsługą ruchu ludności – powinny one przekazywać egzemplarz mapy wszystkim nowym mieszkańcom miasta lub obywatelom zmieniającym miejsce zamieszkania. Zasadę tę można rozszerzyć na kompletny „rowerowy zestaw informacji dla początkujących”, obejmujący różne materiały informacyjne lub gadzety (np. klamerki rowerowe, odblaski, dzwonki, ochraniacze na siodełko, etc.), przekazujące sygnał, że cykliści są mile widziani w mieście.

Mapy można także umieszczać w węzłowych punktach miasta (wraz z informacją, gdzie można otrzymać ich drukowane egzemplarze na własność), na przykład przed budynkami stacji kolejowych, na trasach rowerowych, oraz w punktach wynajmu rowerów publicznych (w miastach, w których funkcjonują takie rozwiązania).

Warto także mocno zalecić podejmowanie działań w zakresie public relations podkreślające korzyści z publikacji nowej mapy rowerowej.

Kwestie do rozważenia

Silne strony

- Mapa rowerowa jest idealnym sposobem promowania korzystania z roweru, ponieważ zwykle takie mapy są bardzo popularne i dobrze odbierane przez rowerzystów oraz osoby zainteresowane rowerami (szczególnie jeśli są udostępniane za darmo) daje ona także możliwość udostępniania szeregu istotnych informacji na temat ruchu rowerowego.
- Mapy ułatwiają korzystanie z roweru, stąd działają one jako kluczowy czynnik podnoszenia skali korzystania z roweru jako codziennego środka transportu.
- Zbieranie danych na temat pierwszej (i kolejnych) map rowerowych daje możliwość pozyskania, analizowania i monitorowania lokalnych warunków ruchu rowerowego (zarówno w wyniku prowadzenia badań własnych jak i dzięki pozyskiwaniu danych od lokalnych cyklistów już korzystających z tego środka transportu).

- Jest to dobry sposób wiązania lokalnej społeczności cyklistów i przekazywania informacji na temat innych waszych inicjatyw promocji ruchu rowerowego.
- Mapa dróg rowerowych jest konkretnym dowodem zaangażowania lokalnych władz na rzecz rozwoju ruchu rowerowego.
- Mapy rowerowe (szczególnie rozdawane za darmo) są, generalnie rzecz biorąc, bardzo dobrze przyjmowane.

Słabości

- Zbieranie danych przy opracowywaniu pierwszej mapy rowerowej miasta może być zadaniem dość żmudnym.

Czynniki sukcesu i bariery

Sposób rozprowadzenia map jest bardzo ważnym czynnikiem wspomagającym osiągnięcie zamierzonego sukcesu. Należy go przemyśleć przy podejmowaniu decyzji o tym, czy mapy będą rozprowadzane za opłatą czy za darmo. Dużo łatwiej jest rozprowadzać mapę za darmo – zarówno ze względu na to, że ludzie będą bardziej skłonni je brać, jak i ze względu na to, że nie będzie potrzeby troszczenia się o administrowanie procesem sprzedaży – mapy będzie można udostępnić w większej liczbie miejsc.

Zaawansowane miasta rowerowe mają możliwość stosowania bardziej elastycznego eksperymentowania (na przykład stosowanie wodoodpornego papieru) niż miasta początkujące. Miasto zaawansowane będzie mogło odnieść większy sukces sprzedając mapy, jako że wartość korzystania z roweru jest tam bardziej oczywista.

Ocena wpływu

Liczenie rozprowadzonych map pozwoli na ustalenie liczby osób, do których ona dotarła.

Przykłady Dobrych Praktyk

Przypadek 1

Mapa rowerowa Fryburga (Niemcy): Freiburger Fahrrad-Stadtplan "Rad tut gut" (Rower sprawi ci radość)

Składana mapa rowerowa niemieckiego miasta Fryburg (wydawca mapy), opracowana na podstawie planu miasta, została opublikowana po raz pierwszy w roku 2007 w nakładzie 5,000 egzemplarzy. Przedstawia ona całość lokalnej sieci dróg rowerowych liczącej 500 km i zawiera dodatkowe informacje na temat często stosowanych znaków i zalecanych celów podróży.

Wymiary mapy w stanie rozłożonym to 70x100 cm, w stanie złożonym 10x15 cm, rozprowadzana jest w cenie €2.50 za egzemplarz, patrz: www.freiburg.de/servlet/PB/menu/1146345_l2_pcontent/index.html

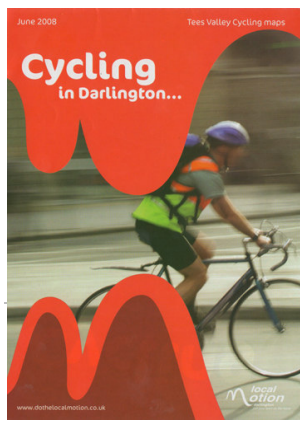
Fryburg jest zaawansowanym miastem rowerowym z udziałem ruchu rowerowego w strukturze modalnej wynoszącym 27% (wzrost z poziomu 15% osiągniętego w roku 1982).

Przypadek 2

Mapa rowerowa Darlington (Wielka Brytania): Ruch rowerowy w Darlington

W ramach podjętej przez siebie inicjatywy Lokalnego Ruchu, rada miasta Darlington opublikowała w czerwcu 2008 roku mapę "Cycling in Darlington". Poza informacją na temat lokalnej sieci dróg rowerowych (w tym informacji na temat przejść dla pieszych, stref uspokojenia ruchu do 20 mil/godz., miejsc korzystania z rowerów typu BMX etc.), składana mapa oferuje wprowadzenie do najczęściej stosowanych

znaków i oznakowania poziomego, na które cyklista może trafić w czasie jazdy po mieście, sugestie na temat bezpiecznej jazdy rowerem (np. stosowania świateł), sugestii na temat kupowania i pożyczania roweru oraz listy sprawdzianowej konserwacji roweru. Podaje ona informacje na temat krajowej sieci dróg rowerowych, jazdy przez centrum miasta, adresowanych do różnych grup ludności programów nauki jazdy rowerem oraz imprez rowerowych, jak również dział informacji o planowanych do wydania w najbliższym czasie publikacjach dotyczących ruchu rowerowego.

Mapa rowerowa jest rozprowadzana za darmo. Towarzyszy jej program planowania przejazdów rowerowych dostępny on-line i mapa dla pieszych. Więcej informacji na jej temat można uzyskać na stronie: www.dothelocalmotion.co.uk

Darlington jest miastem początkującym z udziałem ruchu rowerowego w strukturze modalnej na poziomie około 2-3%. W roku 2005 miasto zostało wybrane przez organizację Cycling England jako jedno z sześciu miast "demonstrujących zalety korzystania z roweru" w Anglii. Nagroda przyciągnęła fundusze w wysokości 1,5 mln funtów, rozciągnięte na trzy lata (ok. 1.7 mln Euro) które zostały przeznaczone na poprawę jakości udogodnień rowerowych i infrastrukturę. Finansowanie Miast Rowerowych będzie kontynuowane do marca 2011 roku .